I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2022/590

(2022. gada 6. aprīlis),

ar ko groza Regulu (EK) Nr. 138/2004 attiecībā uz reģionālajiem ekonomikas pārskatiem lauksaimniecībā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 338. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ([1]),

tā kā:

(1) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 549/2013 ([2]) ir izveidota Eiropas Kontu sistēma ("EKS 2010") un tajā ir ietverta atsauces sistēma kopējiem standartiem, definīcijām, klasifikācijām un uzskaites noteikumiem, lai sagatavotu dalībvalstu kontus atbilstoši Savienības statistikas prasībām.

(2) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 138/2004 ([3]) Savienībā ir izveidoti ekonomikas pārskati lauksaimniecībā ("EPL"), kuros noteikta lauksaimniecības pārskatu nosūtīšanas metodoloģija un termiņi. Kā paredzēts EKS 2010, EPL ir nacionālo kontu satelītkonti, kuru mērķis ir iegūt rezultātus, kas ir saskaņoti un salīdzināmi starp dalībvalstīm, lai sagatavotu kontus Savienības nolūkiem. Eiropas Revīzijas palāta 2016. gadā publicēja Īpašo ziņojumu Nr. 1/2016 "Vai Komisijas sistēma darbības rezultātu novērtēšanai attiecībā uz lauksaimnieku ienākumiem ir labi izstrādāta un balstīta uz pamatotiem datiem?". Minētajā ziņojumā ietverti pārliecinoši un būtiski konstatējumi un ieteikumi attiecībā uz EPL un Regulu (EK) Nr. 138/2004.

([1]) Eiropas Parlamenta 2022. gada 8. marta nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2022. gada 29. marta lēmums.

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 549/2013 (2013. gada 21. maijs) par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā (OV L 174, 26.6.2013., 1. lpp.).

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 138/2004 (2003. gada 5. decembris) par ekonomikas pārskatiem Kopienas lauksaimniecībā (OV L 33, 5.2.2004., 1. lpp.).

(3) Reģionālie ekonomikas pārskati lauksaimniecībā ("REPL") ir EPL reģionālā līmeņa pielāgojums. Valstu rādītāji vien nespēj pilnībā parādīt dažkārt sarežģīto ainu, kāda tā ir detalizētākā līmenī. Tāpēc reģionālā līmeņa dati palīdz vairot izpratni par daudzveidību, kas pastāv starp reģioniem, papildina informāciju par Savienību, eurozonu un atsevišķām dalībvalstīm, kā arī apmierina aizvien lielāko vajadzību pēc statistikas pārskatatbildības nodrošināšanai un paaugstina Savienības lauksaimniecības statistikas saskaņotības, efektivitātes un konsekvences līmeni. Tāpēc REPL jāiekļauj Regulā (EK) Nr. 138/2004 metodoloģijas un datu nosūtīšanas programmas.

(4) Statistiku vairs neuzskata tikai par vienu no daudziem informācijas avotiem politikas veidošanas nolūkos, tagad tai ir centrāla nozīme lēmumu pieņemšanas procesā. Lai pieņemtu pierādījumos balstītus lēmumus, ir vajadzīga attiecīgo lēmumu mērķiem atbilstīga un saskaņā ar augstas kvalitātes kritērijiem veidota statistika, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 223/2009 ([4]).

(5) Augstas kvalitātes statistikas dati reģionālā līmenī ir viens no galvenajiem instrumentiem, ar ko īstenot, uzraudzīt, novērtēt, pārskatīt un izvērtēt ar lauksaimniecību saistīto rīcībpolitiku ekonomisko, vidisko un sociālo ietekmi Savienībā, jo īpaši kopējo lauksaimniecības politiku ("KLP"), tostarp lauku attīstības pasākumus, KLP jauno īstenošanas modeli un nacionālos stratēģiskos plānus, kā arī Savienības rīcībpolitikas, kas inter alia attiecas uz vidi, klimata pārmaiņām, biodaudzveidību, aprites ekonomiku, zemes izmantošanu, līdzsvarotu un ilgtspējīgu reģionālo attīstību, sabiedrības veselību, dzīvnieku labturību, pārtikas nekaitīgumu, nodrošinātību ar pārtiku un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķiem. Turklāt REPL ir izšķirīga nozīme, lai varētu precīzi izvērtēt lauksaimniecības nozares ieguldījumu virzībā uz Eiropas zaļā kursa un jo īpaši stratēģijas "No lauka līdz galdam" un Savienības biodaudzveidības stratēģijas īstenošanu. Arvien vairāk tiek atzīta reģionu un reģionālo datu nozīme KLP īstenošanā. Reģioni ir svarīgs nodarbinātības un ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes virzītājspēks Savienībā un nodrošina labākus datus lauksaimniecības nozares ilgtspējas izvērtēšanai attiecībā uz vidi, cilvēkiem, reģioniem un ekonomiku.

(6) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1049/2001 ([5]) būtu jānodrošina sabiedrības piekļuve nepublicētiem datiem, kas savākti atbilstīgi šai regulai.

(7) Regula (EK) Nr. 223/2009 nodrošina tiesisko regulējumu Eiropas statistikai un paredz, ka dalībvalstīm ir jāievēro minētajā regulā izklāstītie statistikas principi un kvalitātes kritēriji. Kvalitātes ziņojumi ir svarīgi, lai novērtētu, uzlabotu un ziņotu par Eiropas statistikas kvalitāti. Eiropas Statistikas sistēmas komiteja ("ESSK") ir apstiprinājusi vienoto integrēto metadatu struktūru kā Eiropas Statistikas sistēmas standartu ziņošanai par kvalitāti, tādējādi ar vienotiem standartiem un saskaņotām metodēm palīdzot izpildīt statistikas kvalitātes prasības, kas noteiktas Regulā (EK) Nr. 223/2009, īpaši tās, kas izklāstītas 12. panta 3. punktā. Resursi būtu jāizmanto optimāli un informācijas sniegšanas slogs būtu jāsamazina līdz minimumam.

(8) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz kvalitātes ziņojumu sagatavošanas kārtību un saturu. Īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai arī attiecībā uz iespējamām atkāpēm no prasībām, kas izvirzītas REPL. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ([6]).

(9) EPL trīs reizes gadā sniedz Eiropas politikas veidotājiem svarīgus gada makroekonomiskos datus, kā noteikts šīs regulas II pielikumā. EPL otro novērtējumu – viena no minētajām trim datu sniegšanas reizēm, kas jāveic katru gadu, – pašreizējais nosūtīšanas termiņš pēc pārskata perioda beigām neparedz daudz laika, kurā savākt uzlabotus datus salīdzinājumā ar datiem, kas sniegti EPL pirmajos novērtējumos. Lai uzlabotu EPL otro novērtējumu kvalitāti, attiecīgais nosūtīšanas termiņš ir nedaudz jāatliek.

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 223/2009 (2009. gada 11. marts) par Eiropas statistiku un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1101/2008 par tādas statistikas informācijas nosūtīšanu Eiropas Kopienu Statistikas birojam, uz kuru attiecas konfidencialitāte, Padomes Regulu (EK) Nr. 322/97 par Kopienas statistiku un Padomes Lēmumu 89/382/EEK, *Euratom*, ar ko nodibina Eiropas Kopienu Statistikas programmu komiteju (OV L 87, 31.3.2009., 164. lpp.).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.).

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

(10) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 138/2004.

(11) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, integrēt RELP esošajā tiesiskajā regulējumā Eiropas statistikai par EPL, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet konsekvences un salīdzināmības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

(12) Ir notikusi apspriešanās ar ESSK,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (EK) Nr. 138/2004 groza šādi:

1) regulas 3. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Pirmo reizi datus nosūta 2003. gada novembrī.

Tomēr datus par reģionālajiem ekonomikas pārskatiem lauksaimniecībā (REPL) *NUTS* 2 līmenī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1059/2003 (*) nozīmē pirmo reizi nosūta līdz 2023. gada 30. septembrim.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1059/2003 (2003. gada 26. maijs) par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (*NUTS*) izveidi (OV L 154, 21.6.2003., 1. lpp.).";

2) iekļauj šādus pantus:

"*3.a pants*

Statistikas izplatīšana

Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1367/2006 (*) un Regulu (EK) Nr. 223/2009, Komisija (*Eurostat*) datus, kuri tai nosūtīti saskaņā ar šīs regulas 3. pantu, bez maksas izplata tiešsaistē.

3.b pants

Kvalitātes novērtējums

1. Dalībvalstis veic pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu nosūtīto datu un metadatu kvalitāti.

2. Piemērojot šo regulu, datiem, kas nosūtāmi saskaņā ar šīs regulas 3. pantu, piemēro Regulas (EK) Nr. 223/2009 12. panta 1. punktā izklāstītos kvalitātes kritērijus.

3. Komisija (*Eurostat*) novērtē nosūtīto datu kvalitāti. Šajā nolūkā dalībvalstis pirmo reizi līdz 2025. gada 31. decembrim un pēc tam ik pēc pieciem gadiem nosūta Komisijai (*Eurostat*) kvalitātes ziņojumu par attiecīgajā ziņošanas periodā nosūtītajām datu kopām.

4. Piemērojot Regulas (EK) Nr. 223/2009 12. panta 1. punktā izklāstītos kvalitātes kritērijus datiem, kas nosūtāmi saskaņā ar šīs regulas 3. pantu, Komisija ar īstenošanas aktiem nosaka šā panta 3. punktā minēto kvalitātes ziņojumu sagatavošanas kārtību, struktūru un novērtējuma rādītājus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta šīs regulas 4.a panta 2. punktā. Tie nerada ievērojamu papildu slogu vai izmaksas dalībvalstīm.

5. Dalībvalstis nekavējoties sniedz Komisijai (*Eurostat*) visu attiecīgo informāciju vai ziņas par izmaiņām attiecībā uz šīs regulas īstenošanu, kas jebkādā būtiskā veidā varētu ietekmēt nosūtīto datu kvalitāti.

6. Pēc Komisijas (*Eurostat*) pienācīgi pamatota pieprasījuma dalībvalstis nekavējoties sniedz jebkādus papildu skaidrojumus, kas nepieciešami, lai novērtētu statistikas datu kvalitāti.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1367/2006 (2006. gada 6. septembris) par to, kā Savienības iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (OV L 264, 25.9.2006., 13. lpp.).";

3) iekļauj šādus pantus:

"*4.a pants*

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Eiropas Statistikas sistēmas komiteja, kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 223/2009. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

4.b pants

Atkāpes

1. Ja šīs regulas piemērošanai ir vajadzīgi būtiski pielāgojumi kādas dalībvalsts statistikas sistēmā attiecībā uz I pielikuma VII. nodaļas īstenošanu un datu nosūtīšanas programmā par REPL, kā minēts II pielikumā, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem minētajai dalībvalstij piešķir atkāpes uz laiku, kas nepārsniedz divus gadus. Tomēr jebkurā gadījumā pirmo reizi datus par REPL nosūta ne vēlāk kā 2025. gada 30. septembrī. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 4.a panta 2. punktā.

2. Dalībvalsts, kas nolemj pieteikties 1. punktā minētajai atkāpei, iesniedz Komisijai pienācīgi pamatotu pieprasījumu par šādu atkāpi līdz 2022. gada 21. augustam.

3. No Savienības vispārējā budžeta Savienība var piešķirt finanšu iemaksas Regulas (EK) Nr. 223/2009 5. panta 2. punktā minētajām valstu statistikas iestādēm un citām valsts iestādēm, lai segtu šīs regulas īstenošanas izmaksas, ja attiecīgajai dalībvalstij REPL izveidei ir nepieciešama vērienīga valsts statistikas sistēmas pielāgošana.";

4) I pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas I pielikumu;

5) II pielikumu aizstāj ar šīs regulas II pielikumā iekļauto tekstu.

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2022. gada 6. aprīlī

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētājs*
R. METSOLA	C. BEAUNE

I PIELIKUMS

Regulas (EK) Nr. 138/2004 I pielikumu groza šādi:

1) iedaļā "Saturs" pievieno šādu nodaļu:

"VII. Reģionālie ekonomikas pārskati lauksaimniecībā ("REPL")

A. Vispārīgi principi

1. Ievads

2. Reģiona ekonomika, reģiona teritorija

3. Pamata vienība REPL apkopošanā

4. REPL apkopošanas metodes

5. Rezidences un teritorijas jēdzieni

6. Lauksaimniecības nozare un raksturīgās vienības

B. Produktu darījumi

1. Izlaide

2. Starppatēriņš

3. Bruto kapitāla veidošana

C. Sadales darījumi un citas plūsmas

1. Vispārīgi noteikumi

2. Pievienotā vērtība

3. Pamatkapitāla patēriņš

4. Subsīdijas

5. Nodokļi

6. Darbinieku atalgojums

7. Neto pamatdarbības pārpalikums

8. Procenti, nomas maksa

9. Lauksaimnieciskās uzņēmējdarbības ienākums: vispārīgi aprēķināšanas noteikumi

D. Īss pārskats par īstenošanu

1. Ievads

2. Reģionālās lauksaimniecības definēšana

3. Lauksaimnieciskās izlaides mērīšana

4. Nenodalāmas nelauksaimnieciskas sekundārās darbības

5. Starppatēriņš";

2) pielikuma 1.27. punkta trešo ievilkumu aizstāj ar šādu:

"– visbiežāk tās var neietvert ražošanu saistībā ar BPKV, kuri uz pašu rēķina veikti attiecībā uz produkciju, kas nav lauksaimniecības produkti (piemēram, ēkas vai iekārtas). Minēto ražošanu saistībā ar BPKV, kuri veikti attiecībā uz produkciju, kas nav lauksaimniecības produkti, pašu galaizlietojumam uzskata par atsevišķi nodalāmu darbību un reģistrē kā identificējamas vietējās DVV veiktu ražošanu. Pret izmitināšanas pakalpojumiem, kas darbiniekiem ir pieejami kā atlīdzība natūrā, ir jāattiecas līdzīgi (tos ienākuma veidošanas kontā reģistrē kā atlīdzību natūrā),";

3) pielikuma 2.006. punktu aizstāj ar šādu:

"2.006. EPL cenas jāreģistrē vai nu noapaļojot līdz tuvākajam veselajam skaitlim, vai ar precizitāti līdz vienai vai divām zīmēm aiz komata atkarībā no pieejamo datu statistiskās ticamības. Lai apkopotu EPL, ir nepieciešama atbilstīga cenu informācija par ielaidi un izlaidi.";

4) pielikuma 2.108. punktā g) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"g) atlīdzība par pakalpojumiem, kas ietilpst bruto apdrošināšanas prēmijās, kuras izmaksātas, lai uzņēmumam nodrošinātu tādu risku segumu kā lauksaimniecības dzīvnieku zudums, krusas, sala, uguns un vētru nodarītie bojājumi. Atlikums, t. i., neto prēmija, ir izmaksātās bruto prēmijas daļa, kas apdrošināšanas sabiedrībām ir pieejama atlīdzības pieprasījumu apmierināšanai.

Precīzu bruto prēmiju sadalījumu divās minētajās daļās var veikt tikai tautsaimniecībai kopumā, kā to dara nacionālajos kontos. Pakalpojumu daļas sadalīšanu pa ražošanas nozarēm, izmantojot atbilstīgus sadalījuma kodus, parasti veic saistībā ar ielaides/izlaides tabulu veidošanu. Tādēļ, aizpildot minēto posteni EPL, jāizdara atsauce uz nacionālajiem kontiem (ar apdrošināšanas pakalpojumiem saistītu subsīdiju reģistrēšana apskatīta 3.063. punktā, 1. zemsvītras piezīmē);";

5) pielikuma 2.136. punktā trešo ievilkumu aizstāj ar šādu:

"– izmaiņas pamatlīdzekļu klasifikācijā vai struktūrā, piemēram, ekonomiskā lietojuma izmaiņas attiecībā uz lauksaimniecības zemi, piena lopiem, kas paredzēti gaļas ražošanai (sk. 2.149. punktu, 1. zemsvītras piezīmi), vai attiecībā uz lauku saimniecības ēkām, kuras pielāgotas izmantošanai privātām vai citām ekonomiskām vajadzībām.";

6) pievieno šādu nodaļu:

"VII. REĢIONĀLIE EKONOMIKAS PĀRSKATI LAUKSAIMNIECĪBĀ ("REPL")

A. VISPĀRĪGI PRINCIPI

1. Ievads

7.01. Reģionālajiem kontiem ir svarīga nozīme reģionālo rīcībpolitiku formulēšanā, īstenošanā un izvērtēšanā. Objektīvi, ticami, konsekventi, saskanīgi, salīdzināmi, atbilstīgi un saskaņoti reģionālie statistikas rādītāji nodrošina stabilu pamatu rīcībpolitikām, kuru mērķis ir mazināt ekonomiskās un sociālās atšķirības starp Savienības reģioniem.

7.02. REPL ir EPL reģionālā līmeņa pielāgojums.

7.03. REPL aptver to pašu kontu komplektu, ko EPL, bet konceptuālu un mērījumu problēmu dēļ reģionu kontu komplekta tvērums un detalizācija ir ierobežotāka salīdzinājumā ar EPL nacionālajā līmenī.

7.04. Tāpat kā reģionālie konti, REPL jāapkopo, pamatojoties uz tieši savāktajiem reģionu datiem un nacionālajiem datiem, kuriem uz pieņēmumu pamata piemērots reģionālais sadalījums. Pietiekami pilnīgas, savlaicīgas un ticamas reģionālās informācijas trūkuma dēļ, apkopojot reģionālos kontus, ir nepieciešami pieņēmumi. Tas nozīmē, ka atsevišķas atšķirības starp reģioniem ne vienmēr tiek parādītas reģionālajos kontos (EKS 2010, 13.08.).

2. Reģiona ekonomika, reģiona teritorija

7.05. Visos reģionālo kontu apkopojumos neatkarīgi no tā, vai tie attiecas uz nozarēm vai institucionālajiem sektoriem, nepieciešama reģiona ekonomikas un reģiona teritorijas stingra definīcija. Teorētiski lauksaimniecības nozare reģionā aptver vienības (lauku saimniecības), kas veic lauksaimnieciskas darbības (sk. 1.60.–1.66. punktu) reģiona teritorijā.

7.06. Valsts reģiona ekonomika ir daļa no šīs valsts kopējās ekonomikas. Kopējo ekonomiku definē institucionālo vienību un sektoru izteiksmē. Tā sastāv no visām institucionālajām vienībām, kuru galveno ekonomisko interešu centrs atrodas valsts ekonomiskajā teritorijā. Ekonomiskā teritorija precīzi nesakrīt ar ģeogrāfisko teoriju (sk. 7.08. punktu). Valsts ekonomisko teritoriju var iedalīt reģionu teritorijās un ārpusreģionu teritorijā (EKS 2010, 13.09.).

7.07. Reģiona teritorija, kā tā definēta EKS 2010, ietver to valsts ekonomiskās teritorijas daļu, kura ir tieši attiecināta uz kādu reģionu. Brīvās zonas, muitas noliktavas un muitas kontrolētās rūpnīcas ir piesaistītas reģioniem, kuros tās atrodas.

7.08. Tomēr minētais teritorijas dalījums pilnībā neatbilst nacionālajos kontos izmantotajam nacionālās ekonomiskās teritorijas jēdzienam. Ārpusreģionu teritoriju veido tās valsts ekonomiskās teritorijas daļas, kuras nevar tieši piesaistīt vienam reģionam un kuras ir izslēgtas no REPL, piemēram, šādas:

a) nacionālā gaisa telpa, teritoriālie ūdeņi un kontinentālais šelfs starptautiskajos ūdeņos, uz ko valstij ir ekskluzīvas tiesības;

b) teritoriālie anklāvi (t. i., ģeogrāfiskas teritorijas, kuras atrodas citur pasaulē un kuras saskaņā ar starptautiskajiem līgumiem vai vienošanos starp valstīm izmanto vispārējās valdības institūcijas (vēstniecības, konsulāti, militārās bāzes, zinātniskās bāzes utt.));

c) naftas, dabasgāzes un citas iegulas starptautiskajos ūdeņos ārpus valsts kontinentālā šelfa, ko izmanto rezidentvienības.

7.09. Statistiski teritoriālo vienību nomenklatūras (*NUTS*) klasifikācija, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1059/2003 (*), nodrošina vienotu, saskaņotu Savienības ekonomiskās teritorijas iedalījumu. Lai izveidotu REPL, ir jāvāc statistika *NUTS* 2 līmenī, kā to vienoti paredz pašreizējā kārtība saskaņā ar minēto regulu. Nacionālajām vajadzībām reģionālos kontus var apkopot arī sīkākā reģionālā līmenī, proti, vajadzības gadījumā *NUTS* 3 līmenī (EKS 2010, 13.12.).

3. Pamata vienība REPL apkopošanā

7.10. Vienības, ko reģionālajos kontos izmanto nozaru dalījumā, ir vietējās DVV. Vietējā DVV ir ražošanas vienības novērojamā forma.

7.11. Statistiskā pieeja (nozare) "iztiek" ar novērojamo vienību pat tad, ja tas nozīmē novirzīšanos no vienas darbības. Tāpat kā 2008. gada NKS, EKS 2010 dod priekšroku statistiskajai pieejai un atbalsta vietējo DVV nacionālo kontu apkopošanai nozaru dalījumā. Tādējādi tiek definēta viena un tā pati vienība nozarēm neatkarīgi no tā, vai tās ir ietvertas reģionālajā vai nacionālajā līmenī.

7.12. Tāpat kā EPL, REPL izmanto lauku saimniecību – "pielāgotu" saskaņā ar noteiktām konvencijām, lai sasniegtu attiecīgos mērķus, – kā lauksaimniecības nozares pamata vienību. Minētajai izvēlei ir divi būtiski iemesli. No vienas puses, "lauku saimniecības" vienība ir lauksaimniecības vietējā DVV (sk. 1.09.–1.17. punktu), kura definēta kā tāda vietējās darbības veida vienības DVV daļa, kas attiecas uz vietējo līmeni. Vietējā DVV ir arī vispiemērotākā vienība lauksaimniecības nozarei, pat ja tā ietver nelauksaimnieciskas sekundārās darbības, kuras nevar uzrādīt atsevišķi no lauksaimnieciskajām darbībām (sk. 1.15. un 1.16., 1.25.–1.32. punktu).

7.13. Lauku saimniecības kā pamata vienības izmantošana nozīmē iekļaut minēto lauku saimniecību nelauksaimnieciskas sekundārās darbības REPL (sk. 7.12. punktu). Tā kā EPL mērķis ir izmērīt, aprakstīt un analizēt ienākuma veidošanos no lauksaimnieciskās ekonomiskās darbības, tiek izslēgtas vienības, kas nodarbojas tikai ar atpūtas darbību (piemēram, piemājas dārziņi un privāta lopkopība). Turpretim vienības, kurās ir pašnodrošinājuma saimniecība, iekļauj EPL (sk. 1.24. punktu).

7.14. Lauku saimniecība ir atsauces vienība statistikas apsekojumiem, kas attiecas uz lauksaimniecību, neatkarīgi no tā, vai tie ir nacionālie vai reģionālie apsekojumi. Pateicoties tam, izlaides izvērtējumus daudzuma izteiksmē var tieši balstīt uz statistikas sistēmām platību, ražas, ganāmpulku lieluma u. tml. mērīšanai. Lauku saimniecības izvēle arī nodrošina labāku uzskaites konsekvenci.

4. REPL apkopošanas metodes

7.15. EKS (EKS 2010, 13.24.–13.32. punkts) ierosina divas metodes, kas piemērojamas vai nu nozarēm, vai institucionālajiem sektoriem: augšupēju un lejupēju metodi. Augšupējā metode ietver datu vākšanu vienību līmenī (vietējās DVV, institucionālās vienības) un pēc tam to summēšanu, lai iegūtu dažādu agregātu reģionālo vērtību. Izmantojot lejupēju metodi, tiek rekonstruētas reģionālās vērtības, ko panāk ar nacionālās kopsummas iedalījumu, izmantojot rādītāju, kas pēc iespējas precīzāk atspoguļo attiecīgā mainīgā lieluma reģionālo sadalījumu. Abas minētās metodes var arī tikt apvienotas dažādos veidos; EKS šādas kombinācijas tiek dēvētas par "jauktu metodi, kas ietver augšupēju un lejupēju metodi". Tomēr jāizvairās no vienas un tās pašas informācijas vairākkārtējas vākšanas, kas lieki palielina paziņoto datu apjomu. Tomēr priekšroka tiek dota augšupējai metodei, lai gan ir skaidrs, ka daudzos gadījumos faktiski tiek izmantota "jaukta metode, kas ietver augšupēju un lejupēju metodi". Sīkāku informāciju par konkrēto metodi un avotiem jāsniedz pilnīgi pārskatāmā veidā un jāizklāsta kvalitātes ziņojumos, norādot, kuri reģionālie dati vākti tieši un kuri dati balstīti uz valstu datiem un ietver reģionālus sadalījumus, kam pamatā ir pieņēmumi.

5. Rezidences un teritorijas jēdzieni

7.16. Gan uzņēmumu, gan mājsaimniecību ekonomiskie darījumi var šķērsot reģionālās robežas. Uzņēmumi var darboties arī vairāk nekā vienā reģionā vai nu pastāvīgās vietās, vai īslaicīgi, piemēram, lielas saimniecības var strādāt dažādos reģionos. Tāpēc ir vajadzīgs skaidrs princips, kas palīdzētu dalībvalstīm minēto starpreģionālo darbību konsekventi iedalīt konkrētajam reģionam.

7.17. Nozaru reģionālo kontu pamatā ir ražošanas vienības rezidences kritērijs. Katra nozare reģionālā līmenī attiecas uz tādu vietējo DVV grupu, kuras veic tādu pašu vai līdzīgu galveno ekonomisko darbību un kuru ekonomisko interešu centrs atrodas attiecīgajā reģiona teritorijā. Visbiežāk minētais interešu centrs ir saistīts ar konkrētu ilgtermiņa atrašanās vietu reģionā, piemēram, institucionālajām vienībām, pie kurām pieder vietējās DVV.

7.18. Tomēr reģionālajiem kontiem ir vairākas atšķirīgas iezīmes. Attiecībā uz dažām darbībām ne vienmēr ir viegli definēt reģionu kā īpašu apgabalu. Saikne starp galvenā biroja atrašanās vietu un lauku saimniecības fizisko atrašanās vietu var radīt problēmas, jo lauksaimnieciskās ražošanas faktorus var pārvaldīt galvenais birojs citā reģionā. Attiecībā uz REPL ir svarīgi sadalīt abas vienības, un šā iemesla dēļ lauku saimniecība ir jāattiecina uz reģionu, kurā atrodas tās ražošanas faktori, nevis uz reģionu, kurā atrodas tās galvenā mītne. Tādējādi vienam galvenajam birojam var būt vairākas vienības REPL nozīmē, proti, tik daudz vienību, cik ir rezidences reģionu attiecībā uz vietējām DVV, kas atrodas ārpus galvenā biroja reģiona.

7.19. Alternatīvs jēdziens, kas nacionālajos un reģionālajos kontos parasti netiek piemērots, būtu strikti teritoriāls. Minētais jēdziens nozīmē, ka darbības tiek iedalītas teritorijai, kurā tās faktiski notiek, neatkarīgi no darbībā iesaistīto vienību rezidences.

7.20. Lai gan rezidences pieeja ir prioritāra rezidentvienību darījumu reģionālajam iedalījumam, EKS 2010 paredz ierobežotu teritoriālās pieejas piemērošanas jomu (EKS 2010, 13.21. punkts). Tas notiek, ja tiek izveidotas nosacītas vienības zemei un ēkām reģionā vai valstī, kurā atrodas zeme vai ēkas.

7.21. Hipotētiskajā gadījumā, ja vienībām, kam ir rezidence reģionā, veic darbības tikai savā reģiona teritorijā, rezidences jēdziens sakrīt ar teritorijas jēdzienu. Tas attiecas arī uz reģionālo iedali, kuras pamatā ir nosacītas vienības, kas izveidotas zemei un ēkām un neinkorporētiem uzņēmumiem citās valstīs vai reģionos, kuri atšķiras no īpašnieka rezidences reģiona.

6. Lauksaimniecības nozare un raksturīgās vienības

7.22. Nozare sastāv no visām vietējām DVV, kas veic identisku vai līdzīgu ekonomisko darbību (sk. 1.59. punktu). Lauksaimniecības nozare, kā aprakstīts EPL, principā atbilst *NACE* 2. redakcijas 01. nodaļai ar atšķirībām, kas norādītas 1.62.–1.66. punktā. REPL tvērumu nosaka, pamatojoties uz EPL vajadzībām raksturīgo darbību sagatavoto sarakstu. Pastāv dažas atšķirības starp lauksaimniecības nozari, kas ietverta EPL un tādējādi arī REPL, un nozari, kas izveidota nacionālo kontu centrālajam ietvaram (sk. 1.93. punktu).

B. PRODUKTU DARĪJUMI

7.23. Lauksaimnieciskās izlaides vērtēšana rada vairākas konkrētas problēmas. Svarīgākās attiecas uz sezonas produktiem, dzīvnieku audzēšanu un kontu ierakstu grafiku. EPL metodoloģijā paredzēti precīzi noteikumi, kas reglamentē to, kā jāņem vērā sezonas produktu uzglabāšanas ietekme, kā jāmēra lauksaimniecības dzīvnieku izlaide un jāreģistrē nepabeigti produkti. Minētie principi jāievēro, apkopojot REPL. Tomēr tas neizslēdz dažus pielāgojumus reģionālā līmenī, piemēram, attiecībā uz dzīvnieku audzēšanu. Jāuzsver, ka kopējam reģionālajam novērtējumam jābūt identiskam ar EPL novērtējumiem.

1. Izlaide

a) Izlaides mērīšana

7.24. REPL reģiona izlaide ir visi EPL tvērumā ietilpstošie produkti, ko pārskata periodā attiecīgajā reģionā saražojušas visas lauksaimniecības nozares vienības, neatkarīgi no tā, vai tie ir paredzēti realizēšanai ārpus nozares, pārdošanai citām lauku saimniecībām vai – dažos gadījumos – izmantošanai tajā pašā lauku saimniecībā. Līdz ar to:

a) katru lauksaimniecības produktu, ko izved no lauku saimniecības reģionā, jāreģistrē kā daļu no reģiona izlaides neatkarīgi no tā galamērķa vai vienības, kas to pērk;

b) dažus lauksaimniecības produktus, ko viena un tā pati lauku saimniecība izmanto kā starppatēriņu, jāiekļauj reģiona izlaidē (sk. 2.056. punktu).

7.25. Lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanas process parasti ilgst vairākus gadus. Novērtējot lauksaimniecības dzīvniekus, jānošķir dzīvnieki, kas klasificēti kā pamatlīdzekļi (vaislas dzīvnieki un vilcējdzīvnieki, piena govis utt.), un dzīvnieki, kas klasificēti kā krājumi (galvenokārt gaļai paredzēti dzīvnieki). Tādējādi, lai izvairītos no dubultas uzskaites, darījumi, kas saistīti ar dzīvnieku pārvietošanu starp lauku saimniecībām (kas tiek uzskatīti par "pozitīviem" pārdošanas darījumiem lauku saimniecībām, kuras pārdod lauksaimniecības dzīvniekus, un "negatīviem" pārdošanas darījumiem lauku saimniecībām, kuras tos pērk), tiek aplūkoti turpmāk tekstā:

a) starp lauku saimniecībām tajā pašā reģionā veiktie darījumi, kuros iesaistīti dzīvnieki, kas klasificēti kā pamatlīdzekļi, viens otru atceļ, izņemot īpašumtiesību maiņas izmaksas (**); tās neieraksta kā lauku saimniecību pārdošanas darījumus un tāpēc neiekļauj attiecīgā reģiona izlaidē;

b) dzīvnieki, kas klasificēti kā krājumi un uz ko attiecas darījums starp reģioniem, tiek uzskatīti par "pozitīviem" pārdošanas darījumiem (kopā ar eksportu) izcelsmes reģionam, un dzīvnieki, kas iepirkti no citiem reģioniem, tiek uzskatīti par "negatīviem" pārdošanas darījumiem (kopā ar importu) (***);

c) ja īpašumtiesību maiņas izmaksas (transports, tirdzniecības uzcenojums utt.) attiecas uz tirdzniecību ar dzīvniekiem, kas klasificēti kā krājumi, tās atskaita no izlaides; tas notiek automātiski, ja ir iesaistīti pirkšanas darījumi no lauku saimniecībām citos reģionos, jo izmaksas ir daļa no "negatīviem" pārdošanas darījumiem, savukārt pārdošanas darījumos, un līdz ar to arī izlaidē, jāveic korekcija tirdzniecībai starp viena un tā paša reģiona lauku saimniecībām.

b) Izlaides novērtējums

7.26. Izlaide jānovērtē bāzes cenās (sk. 2.082. punktu), t. i., pieskaitot produktu subsīdijas, atņemot produktu nodokļus. Minētā aprēķina metode nozīmē, ka produktu nodokļi un produktu subsīdijas ir jāiedala pa reģioniem.

2. Starppatēriņš

a) Definīcija

7.27. Starppatēriņu veido preces (izņemot pamatlīdzekļus) un tirgus pakalpojumi, ko patērē ražošanas procesā, lai ražotu citas preces (sk. 2.097.–2.109. punktu).

7.28. Kad tiek apkopoti REPL, starppatēriņš ietver:

a) lauksaimniecības produktus, kas iepirkti patēriņam ražošanas procesā no citām lauku saimniecībām (vai nu tajā pašā reģionā, vai citā reģionā);

b) konkrētus produktus, ko izmanto kā vienības iekšējo patēriņu un ieraksta kā izlaidi (sk. 2.054.–2.058. punktu un 7.24. punktu).

7.29. NMFSP konkrētajam gadījumam reģionālajos kontos piemēro tādus pašus principus kā nacionālajos kontos. Ja aizdevumu un noguldījumu krājumu aplēses ir pieejamas pa reģioniem, var izmantot augšupēju metodi. Tomēr parasti aizdevumu un noguldījumu krājumu aplēses pa reģioniem nav pieejamas. Šādos gadījumos NMFSP iedalei lietotāju nozarēm lieto otro labāko metodi – reģionālo bruto izlaidi vai bruto pievienoto vērtību pa nozarēm izmanto kā sadalījuma rādītāju (EKS 2010, 13.40. punkts).

b) Starppatēriņa novērtējums

7.30. Visi starppatēriņam izmantotie produkti un pakalpojumi jānovērtē pēc iegādes cenas (bez atskaitāmā PVN) (sk. 2.110.–2.114. punktu).

3. Bruto kapitāla veidošana

7.31. Bruto kapitāla veidošanu sīkāk iedala šādi:

a) BPKV;

b) krājumu pārmaiņas.

a) BPKV

7.32. Pamatkapitāla veidošana lauksaimniecībā notiek vienmēr, kad turētājs iegādājas vai ražo pamatlīdzekļus, kurus paredzēts izmantot ilgāk nekā vienu gadu kā ražošanas līdzekli lauksaimnieciskās ražošanas procesā. Iedales kritērijs BPKV reģistrēšanai attiecas uz lietotāju nozarēm, nevis nozari, pie kuras pieder juridiskais īpašnieks.

7.33. Pamatlīdzekļus, kas pieder daudzreģionu vienībām, iedala tai vietējai DVV, kurā tos izmanto. Pamatlīdzekļus, ko lieto saskaņā ar operatīvo nomu, reģistrē aktīvu īpašnieka reģionā, bet tos, kas tiek lietoti saskaņā ar finanšu nomu, reģistrē lietotāja reģionā (EKS 2010, 13.33. punkts).

7.34. Jaunus aktīvus, kas tiek iekļauti pamatkapitālā, ieraksta bruto, t. i., neatskaitot pamatkapitāla patēriņu. Turklāt par šiem aktīviem parasti aprēķina pamatkapitāla patēriņu. Neto kapitāla veidošanu iegūst, atņemot pamatlīdzekļus no bruto kapitāla veidošanas.

7.35. Ražošanas vienības var savstarpēji pārdot esošos aktīvus, piemēram, lietotas mašīnas. Ja aktīvi tiek pārvietoti starp nozarēm un reģioniem, kopējā samaksātā cena jāiekļauj BPKV vienā nozarē vai reģionā un saņemtā cena jāatskaita no BPKV citā nozarē vai reģionā. Aktīvu īpašumtiesību darījumu izmaksas, piemēram, juridisko maksu par zemes un esošo ēku pārdošanu, ieguvējs uzskata par papildu BPKV pat tad, ja daļu izmaksu sedz pārdevējs.

7.36. BPKV attiecībā uz reģiona lauksaimniecības dzīvniekiem jāapkopo saskaņā ar EKS 2010 (3.124.–3.138. punktu) un šā pielikuma 2.149.–2.161. punktu. BPKV attiecībā uz lauksaimniecības dzīvniekiem atbilst starpībai starp lauksaimniecības dzīvnieku iegādēm gada laikā (dabiskais pieaugums un pirkšanas darījumi ārpus reģiona, ieskaitot importu), tostarp pašražošanas rezultātā, un lauksaimniecības dzīvnieku realizāciju (kaušana, pārdošana uz citiem reģioniem, ieskaitot eksportu, vai jebkāds cits galapatēriņš). Kad agregēti visi reģioni, ir svarīgi nodrošināt, ka starpreģionālās plūsmas viena otru izslēdz (izņemot īpašumtiesību maiņas izmaksas), lai visas reģionālās BPKV summa būtu vienāda ar nacionālo lauksaimniecības kontu BPKV summu. Ja izmanto augšupēju metodi, piemēro šādu kārtību: dzīvnieku pārdošanas darījumi lauku saimniecībām citos reģionos ir negatīva BPKV, savukārt pirkšanas darījumi no citiem reģioniem ir pozitīva BPKV. BPKV aprēķināšanai attiecībā uz reģiona lauksaimniecības dzīvniekiem var izmantot ieteikto netiešo metodi (sk. 2.156. punktu).

b) Krājumu pārmaiņas

7.37. Krājumi ietver visus aktīvus, kas nav daļa no pamatkapitāla un ko konkrētā brīdī īslaicīgi tur ražošanas vienības. Nošķir divu veidu krājumus: ielaides krājumus un izlaides krājumus (sk. 2.171. punktu).

7.38. Attiecībā uz dzīvniekiem, kas klasificēti kā krājumi, tirdzniecība, kura jāņem vērā krājumu pārmaiņu aprēķinā, ietver pārdošanas darījumus uz citiem reģioniem un pirkšanas darījumus no tiem, kā arī importu un eksportu.

C. SADALES DARĪJUMI UN CITAS PLŪSMAS

7.39. Praktiskās grūtības iegūt ticamu reģionālo informāciju par sadales darījumiem dažos gadījumos, jo īpaši tad, ja vienības veic darbības vairāk nekā vienā reģionā vai ja reģions ne vienmēr ir skaidri noteikts apgabals, kurā tiek veiktas konkrētas darbības, izskaidro, kādēļ EKS lauksaimniecības nozares reģionālos kontus aptver tikai attiecībā uz dažiem agregātiem: pievienoto vērtību, subsīdijām, nodokļiem, darbinieku atalgojumu, nomas maksu un citiem ienākumiem, procentiem un BPKV.

1. Vispārīgi noteikumi

7.40. Sadales darījumus reģistrē pēc uzkrāšanas principa, t. i., brīdī, kad ekonomiskā vērtība, izmaksājamā summa vai prasība tiek radīta, pārveidota vai anulēta vai pārtrauc eksistēt, un nevis maksājuma faktiskās veikšanas brīdī. Šo reģistrēšanas principu (kura pamatā ir tiesības un pienākumi) piemēro visām plūsmām neatkarīgi no tā, vai tās ir monetāras plūsmas un vai tās attiecas uz vienu vai uz vairākām vienībām.

7.41. Tomēr, ja nav iespējams precīzi noteikt datumu, kurā prasība (parāds) ir iegūts, var izmantot maksājuma datumu vai citu pieņemamu uzkrāšanas principa tuvinājumu (sk. 3.007. punktu).

2. Pievienotā vērtība

a) Vispārīgi noteikumi

7.42. Pievienotā vērtība ir ekonomikas vai kādas tās nozares ražošanas darbības rezultāts noteiktā periodā, un tas ir ražošanas konta balanspostenis. Tā ir starpība starp izlaides vērtību un starppatēriņa vērtību. Tas ir svarīgs postenis produktivitātes mērīšanai ekonomikā vai nozarē (sk. 3.013. punktu) vai reģionā, vai nozarē reģionā.

b) Pievienotās vērtības novērtējums

7.43. Pievienoto vērtību var ierakstīt bruto (bruto pievienotā vērtība bāzes cenās) vai neto (neto pievienotā vērtība bāzes cenās), t. i., pirms vai pēc pamatkapitāla patēriņa atskaitīšanas. Atbilstīgi metodei, pēc kuras novērtē izlaidi (bāzes cena) un starppatēriņu (pircēja cenas), pievienoto vērtību mēra bāzes cenās (sk. 3.013. punktu).

7.44. Bāzes cenu izmantošana nozīmē, ka produktu nodokļi un produktu subsīdijas jāattiecina uz konkrētām precēm un pakalpojumiem, kas pēc tam jāiedala starp reģioniem.

7.45. No pievienotās vērtības bāzes cenās atņemot citus ražošanas nodokļus un iegūtajai vērtībai pieskaitot citas ražošanas subsīdijas, iegūst pievienoto vērtību pēc ražošanas faktoru izmaksām. Neto pievienotā vērtība pēc ražošanas faktoru izmaksām veido ražošanas faktoru radīto ienākumu (sk. 3.014. punktu).

3. Pamatkapitāla patēriņš

7.46. REPL preces un pakalpojumi, kas veido lauku saimniecības pamatkapitālu (piemēram, stādījumi, kas regulāri dod produkciju, mašīnas un ēkas, būtiski zemes uzlabojumi, programmatūra, izmaksas, kas saistītas ar īpašumtiesību maiņu neražotajiem aktīviem), ir pakļauti nolietojumam un novecošanai kā ražošanas līdzekļi ražošanas procesā. Šādu nolietojumu un novecošanu mēra kā pamatkapitāla patēriņu. Līdzīgi kā EPL, pamatkapitāla patēriņš nav jāaprēķina produktīvajiem dzīvniekiem.

4. Subsīdijas

7.47. REPL piemēro tādus pašus noteikumus kā EPL: plūsmas, ko EPL klasificē kā darbības subsīdijas, REPL klasificē tādā pašā veidā, turklāt plūsmas kapitāla pārvedumu veidā apstrādā līdzīgi.

5. Nodokļi

7.48. REPL piemēro tādus pašus noteikumus kā EPL: REPL dažādie nodokļu veidi tiek klasificēti tādā pašā veidā, kādā tos klasificē EPL.

6. Darbinieku atalgojums

7.49. Attiecībā uz ražotājiem darbinieku atalgojumu iedala vietējām DVV, kurās konkrētie darbinieki tiek nodarbināti. Ja minētie dati nav pieejami, saskaņā ar otro labāko metodi darbinieku atalgojumu iedala, piemērojot nostrādāto stundu skaitu. Ja informācija nav pieejama ne par darbinieku atalgojumu, ne par nostrādātajām stundām, lieto darbinieku skaitu vietējo DVV dalījumā (sk. EKS 2010, 13.42. punktu).

7. Neto pamatdarbības pārpalikums

7.50. Neto pamatdarbības pārpalikumu iegūst, no neto pievienotās vērtības bāzes cenās atskaitot darbinieku atalgojumu un citus ražošanas nodokļus un pieskaitot citas ražošanas subsīdijas.

8. Procenti, nomas maksa

7.51. REPL piemēro tādus pašus noteikumus kā EPL: plūsmas, kas EPL klasificētas kā procenti, nomas maksa, tādā pašā veidā klasificē REPL.

9. Lauksaimnieciskās uzņēmējdarbības ienākums: vispārīgi aprēķināšanas noteikumi

7.52. No pamatdarbības pārpalikuma atskaita tieši maksājamo īpašuma ienākumu no lauksaimnieciskām darbībām un nelauksaimnieciskām sekundārām darbībām, t. i., procentus, kas samaksāti par aizdevumiem, kuri ņemti saistībā ar minētajām darbībām, ieskaitot lauksaimniecības zemes pirkšanas darījumiem, un zemes īpašniekiem maksāto nomas maksu (sk. 3.070.–3.087. punktu).

D. ĪSS PĀRSKATS PAR ĪSTENOŠANU

1. Ievads

7.53. Šīs iedaļas mērķis ir uzsvērt dažus metodoloģijas aspektus, īpaši lauku saimniecības izvēli un izlaides mērīšanu.

7.54. Lauku saimniecība ir atsauces vienība lauksaimniecības statistikas apsekojumiem gan nacionālajā, gan apakšnacionālajā līmenī. Tā ir būtiska priekšrocība REPL, jo tas nozīmē, ka izlaides daudzumu novērtējumu var tieši balstīt uz statistikas sistēmām zemes platību, ražas, ganāmpulku lieluma u. tml. mērīšanai. Lauku saimniecības izvēlei ir arī priekšrocība nodrošināt kontu lielāku konsekvenci. Izlaide un izmaksas faktiski attiecas uz identiskiem vienību kopumiem, pat ja ekstrapolācijas metodes dažādos avotos atšķiras. Visbeidzot, ar lauku saimniecības izvēli kopā ar raksturīgo darbību un vienību jēdzieniem izvairās no iespējamu korekciju veikšanas, kas varētu būt pretrunīgas, kā tas varētu būt attiecībā uz piemājas dārziņiem un privātu ar uzņēmējdarbību nesaistītu lopkopību. Minētā kārtība atvieglo salīdzinājumus starp valstīm. Patiešām, saikne ar statistikas datiem faktiskos daudzumos, kas ir būtiski lauksaimniecībai un nodrošina uzskaites ierakstu mērījumu konsekvenci, jo tādējādi korekcijas vai "ārpusstatistiskas" korekcijas ir ierobežotas, acīmredzami vienkāršo un uzlabo aprēķinus. Minētie aspekti atbilst arī mērķim piešķirt prioritāti augšupējai pieejai REPL.

2. Reģionālās lauksaimniecības definēšana

7.55. Katram reģionam lauksaimniecības nozari veido visas lauku saimniecības, kuru ražošanas faktori atrodas reģionā. Minētais princips, kas atbilst ražošanas vienību rezidences jēdzienam, var radīt dažas problēmas: lauksaimniecības statistikā parasti nosaka lauku saimniecību atrašanās vietu atkarībā no to galvenās mītnes, nevis tieši atkarībā no ražošanas faktoru atrašanās vietas. Abas minētās atrašanās vietas ne vienmēr ir tās pašas, un minētā parādība, visticamāk, tiks novērota jo biežāk, jo lielākas kļūst lauku saimniecības. Tāpēc, apkopojot REPL, dažas lauku saimniecības jāpārklasificē starp reģioniem un dažos gadījumos pat jāsadala. Praksē tas varētu būt sarežģīti, un šādā gadījumā varētu būt vēlams saglabāt lauku saimniecību to pašu atrašanās vietu, kāda ir statistikas apsekojumos. Tomēr minētais priekšlikums ir atkarīgs no diviem nosacījumiem: pirmkārt, atrašanās vietas noteikšanas metodei jābūt identiskai visiem valsts reģioniem un, otrkārt, visi uzskaites ieraksti jānovērtē no avotiem, kuros lauku saimniecību atrašanās vietas noteikšanai izmantoti vieni un tie paši noteikumi.

3. Lauksaimnieciskās izlaides mērīšana

7.56. Lauksaimnieciskā izlaide ietver noteiktus augkopības produktus, ko viena un tā pati lauku saimniecība atkal izmanto kā starppatēriņu; tas galvenokārt attiecas uz dzīvnieku barības produktiem. Jo īpaši attiecībā uz laukaugiem reģionālo izlaidi bieži var noteikt, pamatojoties uz katrā reģionā novāktajiem daudzumiem, un pēc tam to vērtību nosaka ar cenām. Šādā gadījumā visu izlaidi novērtē neatkarīgi no tā, vai tā ir paredzēta realizēšanai ārpus nozares, pārdošanai citām lauku saimniecībām vai izmantošanai tajā pašā lauku saimniecībā. Tādējādi katra reģiona izlaidi iegūst tieši saskaņā ar EPL un REPL pieņemto jēdzienu. Cenas, ar kurām novērtē izlaidi, kas veido vienības iekšējo patēriņu, var pamatot arī ar reģionāliem datiem, kuri atbilst cenām, par kādām tiek realizēta izlaide. Tomēr reģionālo cenu datu trūkums rada vispārēju problēmu, novērtējot izlaidi, gan (reģionālo) realizēto izlaidi, gan izlaidi, kas veido vienības iekšējo patēriņu. Tādējādi REPL novērtēšana produktiem, kas veido vienības iekšējo patēriņu, rada tādas pašas grūtības kā novērtēšana produktiem, kas tiek realizēti. Acīmredzami tas ir cits jautājums, kad daudzumus nevar novērtēt reģionālā līmenī. Šādā gadījumā lejupejoša metode, kuras pamatā ir valsts līmeņa novērtējumi, parasti ir vienīgā metode, ko var izmantot (****).

7.57. Attiecībā uz dzīvniekiem neatkarīgi no tā, vai tos klasificē kā krājumus vai pamatkapitālu, jāņem vērā šādi elementi:

— krājumu un BPKV pārmaiņu novērtējumi reģionālā līmenī attiecībā uz dzīvniekiem, jo abas minētās plūsmas ir izlaides aprēķina netiešās metodes sastāvdaļas,

— dzīvnieku tirdzniecības starp reģioniem novērtējumi, jo minētā tirdzniecība ir izlaides aprēķina netiešās metodes sastāvdaļa,

— dzīvnieku importa un eksporta plūsmu sadalījums starp reģioniem,

— īpašumtiesību maiņas izmaksu atbilstīga apstrāde,

— metode reģionālo ekonomikas pārskatu lauksaimniecībā (REPL) pielāgošanai ekonomikas pārskatiem lauksaimniecībā (EPL).

7.58. Dažos gadījumos netiešā metode lopkopības izlaides aprēķinam reģionālā līmenī var būt pārāk sarežģīta. Šādos gadījumos ir labāk aprēķināt izlaidi, pamatojoties uz modeli, kurā izmantoti faktiskie dati, un pēc tam koriģēt vērtības atbilstoši EPL vērtībām.

4. Nenodalāmas nelauksaimnieciskas sekundārās darbības

7.59. Ir dažādi veidi, kā REPL iekļaut nenodalāmas nelauksaimnieciskas sekundārās darbības atkarībā no darbības veida. Dažas no minētajām sekundārajām darbībām ir ļoti koncentrētas reģionālā līmenī, piemēram, lauksaimniecības produktu pārstrāde. Šādā gadījumā izlaides novērtējumi gan attiecībā uz daudzumiem, gan cenām var balstīties uz vietējiem statistikas datiem. Attiecībā uz minēto izlaidi EPL vērtības de facto ir tādas pašas kā REPL. Tomēr citi gadījumi var būt sarežģītāki. Piemēram, dažām darbībām var nebūt reģionāla avota, īpaši tad, ja tās jau no paša sākuma nav koncentrētas konkrētos reģionos. Par citām darbībām reģionālos datus sniedz statistikas apsekojumi vai mikroekonomisko kontu informācija (piemēram, lauku saimniecību grāmatvedības datu tīkls (FADN)), bet nav garantijas, ka tie ir reģionāli reprezentatīvi. Turklāt dati var būt novecojuši, un tiem var nebūt pieejami avoti uzticamai atjaunināšanai. Visbeidzot, reizēm nav pieejami kvalitatīvi rādītāji reģionālajā līmenī. Visos minētajos gadījumos EPL vērtības ir REPL sākumpunkts, un bieži jāizmanto lejupēja metode.

5. Starppatēriņš

7.60. Starppatēriņš reģionālajos ekonomikas pārskatos lauksaimniecībā (REPL) ietver lauksaimniecības produktus, ko izmanto lauku saimniecības, neatkarīgi no tā, vai tos tieši tirgo starp turētājiem tajā pašā reģionā vai dažādos reģionos, vai notiek īpašumtiesību maiņa ar starpnieku palīdzību, kuri var kļūt par produktu īpašniekiem pirms to tālākpārdošanas. Turklāt daži vienības iekšējā patēriņa lauksaimniecības produkti arī tiek ierakstīti kā starppatēriņš, galvenokārt daži kultūraugi, ko izmanto dzīvnieku barībā. Pirkšanas darījumi ar dzīvniekiem, pat ar importētajiem, nav jāieraksta kā starppatēriņš.

7.61. Pirmā lauksaimniecības produktu starppatēriņa aprēķina metode reģionālā līmenī ir katram produktam atsevišķi aprēķināt starpību starp REPL izlaidi un to izlaides daļu, kas paredzēta nozares atstāšanai (*****). Tomēr tas nav pilnīgi precīzs lauksaimniecības produktu starppatēriņa atspoguļojums katrā reģionā, jo, lai gan ir iekļauti lauksaimniecības produkti, kas paredzēti citu reģionu lauku saimniecību starppatēriņam, nav iekļauti lauksaimniecības produkti, kuri iegūti no lauku saimniecībām citos reģionos. Tāpēc starppatēriņš ir jākoriģē atbilstoši EPL vērtībām.

7.62. Ir iespējama arī cita aprēķina metode, kā informācijas avotu izmantojot lauku saimniecību grāmatvedības datu tīklu (*FADN*). Minētais avots ļauj novērtēt lauksaimniecības produktu starppatēriņu neatkarīgi no tā, vai tie iegūti no citu lauku saimniecību pārdošanas darījumiem vai citiem avotiem, piemēram, importa. Tomēr *FADN* tieši tādā pašā veidā neattiecas uz produktiem, ko viena un tā pati lauku saimniecība izmanto kā starppatēriņu, un tādēļ ir vajadzīgas korekcijas. Tāpēc arī starppatēriņš ir jākoriģē atbilstoši EPL vērtībām.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1059/2003 (2003. gada 26. maijs) par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (*NUTS*) izveidi (OV L 154, 21.6.2003., 1. lpp.).

(**) Ja attiecīgie pārdošanas un pirkšanas darījumi attiecas uz to pašu uzskaites periodu.

(***) Dzīvnieka pirkšanas darījumu nekad nereģistrē kā starppatēriņu (pamatā tā ir nepabeigta produkta iegāde, sk. 2.067. punktu), un lopkopības izlaides aprēķinu var veikt tikai netieši, pamatojoties uz pārdošanas darījumiem, bruto pamatkapitāla veidošanu (BPKV) un krājumu pārmaiņām.

(****) Saskaņā ar izmantoto metodi vienības iekšējo patēriņu jāpielāgo EPL vērtībām.

(*****) Šeit neietilpst importētie lauksaimniecības produkti (izņemot dzīvniekus).”

II PIELIKUMS

"II PIELIKUMS

DATU NOSŪTĪŠANAS PROGRAMMA

Jānosūta katra izlaides posteņa (posteņi 01 līdz 18, tostarp apakšposteņi) vērtība bāzes cenās, kā arī šīs vērtības sastāvdaļas (vērtība ražotāja cenās, produktu subsīdijas un produktu nodokļi).

Dati, kas attiecas uz ražošanas kontu un bruto pamatkapitāla veidošanu ("BPKV"), jānosūta gan faktiskajās cenās, gan iepriekšējā gada cenās.

Visas vērtības jāizsaka miljonos valsts valūtas vienību. Darba ieguldījums jāizsaka tūkstošos ikgadējo darba vienību.

Dati par reģionālajiem ekonomikas pārskatiem lauksaimniecībā ("REPL") jāsagatavo *NUTS* 2 līmenī un jānosūta tikai faktiskajās cenās.

1. Ražošanas konts

		Dati par atsauces gadu n			
		a	b	c	d
Postenis	Mainīgo lielumu saraksts	Novembris n gads (EPL aplēses)	Marts n+1 gads (EPL aplēses)	Septembris n +1 gads (EPL dati)	Septembris n +2 gads (REPL dati)
01	LABĪBA (tostarp sēklas)	X	X	X	X
01.1	Kvieši un speltas kvieši	X	X	X	X
01.1/1	Mīkstie kvieši un speltas kvieši	—	—	X	X
01.1/2	Cietie kvieši	—	—	X	X
01.2	Rudzi un rudzu un kviešu maisījums	X	X	X	X
01.3	Mieži	X	X	X	X
01.4	Auzas un vasarāju maisījumi	X	X	X	X
01.5	Graudu kukurūza	X	X	X	X
01.6	Rīsi	X	X	X	X
01.7	Cita labība	X	X	X	X
02	TEHNISKĀS KULTŪRAS	X	X	X	X
02.1	Eļļas augu sēklas un eļļas augu augļi (tostarp sēklas)	X	X	X	X
02.1/1	Rapšu un ripšu sēklas	—	—	X	X
02.1/2	Saulgriezes	—	—	X	X
02.1/3	Soja	—	—	X	X
02.1/4	Citi eļļas augu produkti	—	—	X	X
02.2	Proteīnaugi (tostarp sēklas)	X	X	X	X
02.3	Jēltabaka	X	X	X	X
02.4	Cukurbietes	X	X	X	X

		Dati par atsauces gadu n			
		a	b	c	d
Postenis	Mainīgo lielumu saraksts	Novembris n gads (EPL aplēses)	Marts n+1 gads (EPL aplēses)	Septembris n +1 gads (EPL dati)	Septembris n +2 gads (REPL dati)
02.5	Citas tehniskās kultūras	X	X	X	X
02.5/1	Šķiedraugi	—	—	X	—
02.5/2	Apiņi	—	—	X	—
02.5/3	Citas tehniskās kultūras: citas	—	—	X	—
03	RUPJĀS LOPBARĪBAS AUGI	X	X	X	X
03.1	Rupjās lopbarības kukurūza	—	—	X	X
03.2	Rupjās lopbarības sakņu kultūras (tostarp lopbarības bietes)	—	—	X	X
03.3	Citi rupjās lopbarības augi	—	—	X	X
04	DĀRZEŅI UN DĀRZKOPĪBAS PRODUKTI	X	X	X	X
04.1	Svaigi dārzeņi	X	X	X	X
04.1/1	Ziedkāposti	—	—	X	—
04.1/2	Tomāti	—	—	X	—
04.1/3	Citi svaigie dārzeņi	—	—	X	—
04.2	Augi un ziedi	X	X	X	X
04.2/1	Stādaudzētavas augi	—	—	X	—
04.2/2	Dekoratīvie augi un ziedi (tostarp Ziemassvētku eglītes)	—	—	X	—
04.2/3	Stādījumi	—	—	X	—
05	KARTUPEĻI (tostarp sēklas)	X	X	X	X
06	AUGĻI	X	X	X	X
06.1	Svaigi augļi	X	X	X	X
06.1/1	Deserta āboli	—	—	X	—
06.1/2	Deserta bumbieri	—	—	X	—
06.1/3	Persiki	—	—	X	—
06.1/4	Citi svaigie augļi	—	—	X	—
06.2	Citrusaugļi	X	X	X	X
06.2/1	Saldie apelsīni	—	—	X	—
06.2/2	Mandarīni	—	—	X	—
06.2/3	Citroni	—	—	X	—
06.2/4	Citi citrusaugļi	—	—	X	—
06.3	Tropu augļi	X	X	X	X

		Dati par atsauces gadu n			
		a	b	c	d
Postenis	Mainīgo lielumu saraksts	Novembris n gads (EPL aplēses)	Marts n+1 gads (EPL aplēses)	Septembris n +1 gads (EPL dati)	Septembris n +2 gads (REPL dati)
06.4	Vīnogas	X	X	X	X
06.4/1	Deserta vīnogas	—	—	X	—
06.4/2	Citas vīnogas	—	—	X	—
06.5	Olīvas	X	X	X	X
06.5/1	Galda olīvas	—	—	X	—
06.5/2	Citas olīvas	—	—	X	—
07	VĪNS	X	X	X	X
07.1	Galda vīns	—	—	X	—
07.2	Kvalitatīvs vīns	—	—	X	—
08	OLĪVEĻĻA	X	X	X	X
09	CITI AUGKOPĪBAS PRODUKTI	X	X	X	X
09.1	Augu materiāli, ko izmanto galvenokārt pinumos	—	—	X	—
09.2	Sēklas	—	—	X	—
09.3	Citi augkopības produkti: citi	—	—	X	—
10	AUGKOPĪBAS IZLAIDE (01 LĪDZ 09)	X	X	X	X
11	DZĪVNIEKI	X	X	X	X
11.1	Liellopi	X	X	X	X
11.2	Cūkas	X	X	X	X
11.3	Zirgu dzimtas dzīvnieki	X	X	X	X
11.4	Aitas un kazas	X	X	X	X
11.5	Mājputni	X	X	X	X
11.6	Citi dzīvnieki	X	X	X	X
12	DZĪVNIEKU IZCELSMES PRODUKTI	X	X	X	X
12.1	Piens	X	X	X	X
12.2	Olas	X	X	X	X
12.3	Citi dzīvnieku izcelsmes produkti	X	X	X	X
12.3/1	Neapstrādāta vilna	—	—	X	—
12.3/2	Zīdvērpēja kokoni	—	—	X	—
12.3/3	Citi dzīvnieku izcelsmes produkti: citi	—	—	X	—
13	LOPKOPĪBAS IZLAIDE (11+12)	X	X	X	X
14	LAUKSAIMNIECĪBAS PREČU IZLAIDE (10+13)	X	X	X	X

		Dati par atsauces gadu n			
		a	b	c	d
Postenis	Mainīgo lielumu saraksts	Novembris n gads (EPL aplēses)	Marts n+1 gads (EPL aplēses)	Septembris n +1 gads (EPL dati)	Septembris n +2 gads (REPL dati)
15	LAUKSAIMNIECISKO PAKALPOJUMU IZLAIDE	X	X	X	X
15.1	Lauksaimnieciskie pakalpojumi	—	—	X	—
15.2	Piena kvotas izīrēšana	—	—	X	—
16	LAUKSAIMNIECISKĀ IZLAIDE (14+15)	X	X	X	X
17	NELAUKSAIMNIECISKAS SEKUNDĀRĀS DARBĪBAS (NENODALĀMAS)	X	X	X	X
17.1	Lauksaimniecības produktu pārstrāde	X	X	X	X
17.2	Citas nenodalāmas sekundārās darbības (preces un pakalpojumi)	X	X	X	X
18	LAUKSAIMNIECĪBAS NOZARES IZLAIDE (16 +17)	X	X	X	X
19	KOPĒJAIS STARPPATĒRIŅŠ	X	X	X	X
19.01	Sēklas un stādāmais materiāls	X	X	X	X
19.02	Enerģija; eļļošanas līdzekļi	X	X	X	X
19.02/1	— elektroenerģija	—	—	X	—
19.02/2	— dabasgāze	—	—	X	—
19.02/3	— citas degvielas un propelenti	—	—	X	—
19.02/4	— citi	—	—	X	—
19.03	Mēslojums un augsnes ielabotāji	X	X	X	X
19.04	Augu aizsardzības līdzekļi un pesticīdi	X	X	X	X
19.05	Veterinārie izdevumi	X	X	X	X
19.06	Dzīvnieku barība	X	X	X	X
19.06/1	— dzīvnieku barība, ko piegādā citas lauku saimniecības	X	X	X	X
19.06/2	— dzīvnieku barība, kas nav iepirkta lauksaimniecības nozarē	X	X	X	X
19.06/3	— dzīvnieku barība, ko ražo un patērē vienā un tajā pašā lauku saimniecībā	X	X	X	X
19.07	Mteriālu apkope	X	X	X	X
19.08	Ēku uzturēšana	X	X	X	X

		Dati par atsauces gadu n			
		a	b	c	d
Postenis	Mainīgo lielumu saraksts	Novembris n gads (EPL aplēses)	Marts n+1 gads (EPL aplēses)	Septembris n +1 gads (EPL dati)	Septembris n +2 gads (REPL dati)
19.09	Lauksaimnieciskie pakalpojumi	X	X	X	X
19.10	Netieši mērītie finanšu starpniecības pakalpojumi (NMFSP)	X	X	X	X
19.11	Citas preces un pakalpojumi	X	X	X	X
20	BRUTO PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA BĀZES CENĀS (18-19)	X	X	X	X
21	PAMATKAPITĀLA PATĒRIŅŠ	X	X	X	X
21.1	Iekārtas	—	—	X	—
21.2	Ēkas	—	—	X	—
21.3	Stādījumi	—	—	X	—
21.4	Cits	—	—	X	—
22	NETO PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA BĀZES CENĀS (20-21)	X	X	X	X

2. Ienākuma veidošanas konts

		Nosūtīšana par atsauces gadu n			
		a	b	c	d
Postenis	Mainīgo lielumu saraksts	Novembris n gads (EPL aplēses)	Marts n+1 gads (EPL aplēses)	Septembris n +1 gads (EPL dati)	Septembris n +2 gads (REPL dati)
23	DARBINIEKU ATALGOJUMS	X	X	X	X
24	CITI RAŽOŠANAS NODOKĻI	X	X	X	X
25	CITAS RAŽOŠANAS SUBSĪDIJAS	X	X	X	X
26	Starpnieku ienākums (22-24+25)	X	X	X	X
27	PAMATDARBĪBAS PĀRPALIKUMS/JAUKTAIS IENĀKUMS (22-23-24+25)	X	X	X	X

3. Uzņēmējdarbības ienākuma konts

		Nosūtīšana par atsauces gadu n			
		a	b	c	d
Postenis	Mainīgo lielumu saraksts	Novembris n gads (EPL aplēses)	Marts n+1 gads (EPL aplēses)	Septembris n +1 gads (EPL dati)	Septembris n +2 gads (REPL dati)
28	NOMAS MAKSA UN CITI AR NEKUSTAMO ĪPAŠUMU SAISTĪTI MAKSĀJUMI, KAS JĀSEDZ	X	X	X	X
29	MAKSĀJAMIE PROCENTI	X	X	X	X
30	SAŅEMAMIE PROCENTI	X	X	X	X
31	UZŅĒMĒJDARBĪBAS IENĀKUMS (27-28-29 +30)	X	X	X	X

4. Kapitāla konta elementi

		Nosūtīšana par atsauces gadu n			
		a	b	c	d
Postenis	Mainīgo lielumu saraksts	Novembris n gads (EPL aplēses)	Marts n+1 gads (EPL aplēses)	Septembris n +1 gads (EPL dati)	Septembris n +2 gads (REPL dati)
32	BPKV (LAUKSAIMNIECĪBAS PRODUKTI)	—	—	X	X
32.1	BPKV (stādījumi)	—	—	X	—
32.2	BPKV (dzīvnieki)	—	—	X	—
33	BPKV (nelauksaimniecības produkti)	—	—	X	X
33.1	BPKV (materiāli)	—	—	X	—
33.2	BPKV (ēkas)	—	—	X	—
33.3	Cita BPKV	—	—	X	—
34	BPKV (IZŅEMOT ATSKAITĀMO PVN) (32+33)	—	—	X	X
35	NETO PAMATKAPITĀLA VEIDOŠANA (IZŅEMOT ATSKAITĀMO PVN) (34-21)	—	—	X	X
36	KRĀJUMU PĀRMAIŅAS	—	—	X	X
37	KAPITĀLA PĀRVEDUMI	—	—	X	X
37.1	Ieguldījumu pārvedumi	—	—	X	—
37.2	Citi kapitāla pārvedumi	—	—	X	—

5. Lauksaimnieciskā darba ieguldījums

		Nosūtīšana par atsauces gadu n		
		a	b	c
Postenis	Mainīgo lielumu saraksts	Novembris n gads (EPL aplēses)	Marts n+1 gads (EPL aplēses)	Septembris n+1 gads (EPL dati)
38	KOPĒJAIS LAUKSAIMNIECISKĀ DARBA IEGULDĪJUMS	X	X	X
38.1	Neatalgota lauksaimnieciskā darba ieguldījums	X	X	X
38.2	Atalgota lauksaimnieciskā darba ieguldījums	X	X	X”